

Men det, man kan sige til en dansk virksomhed, er: Tænk lige over etikken i det her. Det kunne man også dengang, der for nogle måneder siden var fokus på forskellige aspekter af Cheminovas virke i Indien. I kølvandet på det skrev jeg til Cheminova og sagde, at jeg godt kunne tænke mig at få et møde med dem for at høre, hvilke overvejelser de gør sig om de her ting.

Den henvendelse kom der svar på forleden dag, og vi har straks fulgt op for at prøve at få fastlagt et møde her i løbet af december med Cheminovas ledelse, hvor de over for mig vil få lejlighed til at fortælle, hvilket indtryk de her historier gør, og hvordan de eventuelt har tænkt sig at håndtere de etiske aspekter af dem.

Per Clausen (EL):

Jeg er jo enig med ministeren i, at det er et etisk spørgsmål. Men spørgsmålet er, om man ikke kan gøre det til mere, for selvfølgelig kan ministeren tale med Cheminovas ledelse. Andre kan som hr. Frank Aaen gennem forskellige aktionærgrupper tage sagen op på deres generalforsamling.

Men synes ministeren alligevel ikke, det er besynderligt, at vi har nogle regler i Danmark, og at danske virksomheder kan sætte sig ud over disse regler, bare de flytter produktion og salg til udlandet? Var det ikke værd at interesse sig en smule for, om vi faktisk også ad lovgivningsmæssig vej eller ad aftalemæssig vej kunne sikre, at danske firmaer overholdt de regler, der eksisterer i Danmark, også når man agerer i udlandet?

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg tror, hr. Per Clausen selv er klar over, at uanset at det lyder vældig sympatisk, så vil det stå hverken i hans eller i min magt at kontrollere alle virksomheders aktiviteter globalt. Jeg tror, vi skal en anden vej. Vi skal prøve så langt, det er muligt, at få international regulering. Det er vejen frem, og vi ved begge to, at det ofte er en meget langsommelig vej.

Derfor er jeg glad for, at hr. Per Clausen så utvetydigt og klart siger, at det er et etisk problem. Det er i sidste ende et etisk problem: Vil vi i den rige verden eksportere vores miljøproblemer til lande, der ikke er så rige? Det er en overvejelse, vi alle sammen må gøre os. Det er selvfølgelig også en overvejelse, som en dansk virksomheds bestyrelse og aktionærer må gøre sig.

Per Clausen (EL):

Problemet i den her sag er jo, at et eller andet sted er det med hensyn til Cheminovas produktion i Brasilien fuldstændig ligegyldigt, hvor mine etiske overvejelser ender henne, så længe det eneste, jeg har at levere, er appeller til bestyrelserne og aktionærerne, hvorimod aktionærernes og bestyrelsernes beslutninger er af altafgørende betydning. Det siger måske en lille smule om, hvor ulige magten er fordelt i et samfund som det danske.

Kl. 13.30

Men jeg er da enig med ministeren i, at en ting er, hvad vi kan gøre i Danmark, en anden er, hvad man kan gøre på internationalt plan. Jeg vil så bare høre, hvad ministeren har af planer for at løfte den her opgave, også i forhold til internationale aftaler, for jeg er da enig med ministeren i, at det, der skal til, hvis vi for alvor skal få sat en stopper for den massive forurening, der foregår af vores jordklode, og hvor en stor del nu er flyttet til tredjeverdenslandene, er, at der laves nogle internationale aftaler. Jeg vil godt høre, hvad ministeren har af initiativer i støbeskeen, hvad det angår.

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Der er jo altså en række systemer til at tage vare på noget af det her. Vi har også i avisen de seneste par dage kunnet læse, at en repræsentant for FAO, FN's landbrugsorganisation, har sagt noget om, at de har nogle regler eller codes of conduct, hvad det nu er, hvor de anbefaler, at der er visse typer stoffer, som man udfaser i forskellige lande. Så det er jo ikke sådan et fuldstændig ureguleret område.

Danmark gør en række ting internationalt. Det har vi gjort f.eks. omkring skrotskibe for nu bare at tage en af de ting, vi alle sammen kan huske. Vi har et initiativ sammen med vores nordiske kolleger om kviksølv, som er på vej til UNEP, FN's miljøorganisation. Det er et andet eksempel på noget, man kan gøre. Vi har international kemikaliregulering, hvor også Danmark er i front med ligesom at prøve at få international regulering på de her felter. Så vi gør faktisk en række ting.

Det ændrer ikke ved, at hverken hr. Per Clausen eller jeg og den danske regering kan gardere os ved hjælp af international lovgivning i alle de her tilfælde. Stadig væk: Virksomheden gør ikke noget ulovligt. Det, man må appellere til, er, at aktionærer og bestyrelse også tager et etisk ansvar.